

Warszawa, 16-12-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.501.102.2022.MP

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

e-PUAP

Szanowny Panie Ministrze,

dziękuję za nadesłanie datowanej na 10 października 2022 r. (sygn. DWMPC-III.053.1.2022), a podpisanej przez Sekretarza Stanu Pana Sebastiana Kaletę, odpowiedzi na moje wystąpienie z dnia 6 września 2022 r., dotyczące ratyfikacji Międzynarodowej Konwencji Narodów Zjednoczonych z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wszelkich osób przed wymuszonym zaginięciem (dalej też: Konwencja NZ z 2006 r.). **Nie mogę jednak zgodzić się z tezą, że ratyfikacja Konwencji NZ z 2006 r. nie jest konieczna dla ochrony praw nią gwarantowanych**, a to ze względu na wystarczającą – jak stwierdził Sekretarz Stanu – rolę spełnianą w tej mierze przez polskie prawo krajowe.

Zgadzam się, że w pewnym stopniu przepisy polskiego prawa służą ochronie przed wymuszonymi zaginięciami. Jednak nie zmienia to faktu, sygnalizowanego już w pierwszym moim piśmie w tej sprawie, iż Komitet do spraw Wymuszonych Zaginięć ONZ, z powodu braku ratyfikacji przez Polskę wyżej wymienionej Konwencji NZ z 2006 r., nie może otrzymywać ani rozpatrywać skarg indywidualnych od osób fizycznych z

Polski lub skarg na Polskę (od osób twierdzących, że są ofiarami naruszeń przez państwo – stroną przepisów Konwencji NZ z 2006 r.). Zarazem Polska nie przedstawia Komitetowi żadnych sprawozdań w zakresie objętym Konwencją.

Trzeba również odnotować następujące stanowisko wyrażone w literaturze prawniczej: „**Prawo polskie nie jest [...] całkowicie zgodne z Konwencją**. Nie przewiduje możliwości unieważnienia przysposobienia (ze skutkiem *ex tunc*), a jedynie jego rozwiązanie (ze skutkiem *ex nunc*), a i to z wyłączeniem przysposobień nierozwiązywalnych. Nie przewiduje też prawnokarnej odpowiedzialności przełożonego” (P. Domagała, *Międzynarodowa Konwencja ONZ w sprawie ochrony wszelkich osób przed wymuszonym zaginięciem. Perspektywa polska*, Warszawa 2017, s. 452; szerzej na temat niezbędnych i celowych zmian w prawie polskim w kontekście ratyfikacji Konwencji zob. tamże, s. 459–461).

Prócz tego należy zauważyć, że z odpowiedzi na moje pismo nie wynika, czy Ministerstwo Sprawiedliwości zleciło przygotowanie szczegółowej analizy dotyczącej regulacji Konwencji NZ z 2006 r. i jej relacji z przepisami prawa polskiego.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie, czy Ministerstwo Sprawiedliwości zleciło przygotowanie szczegółowej analizy prawnej dotyczącej regulacji Międzynarodowej Konwencji Narodów Zjednoczonych z 2006 r. w sprawie ochrony wszelkich osób przed wymuszonym zaginięciem i jej relacji z przepisami prawa polskiego. Jeżeli tak, to proszę uprzejmie o nadesłanie kopii tej analizy.

Jeśli jednak taka analiza nie została sporządzona, proszę uprzejmie o przedstawienie stanowiska Pana Ministra odnośnie do powyższych uwag, w szczególności co do relacji pomiędzy Konwencją a przepisami prawa polskiego.

Z wyrazami poważania

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/